

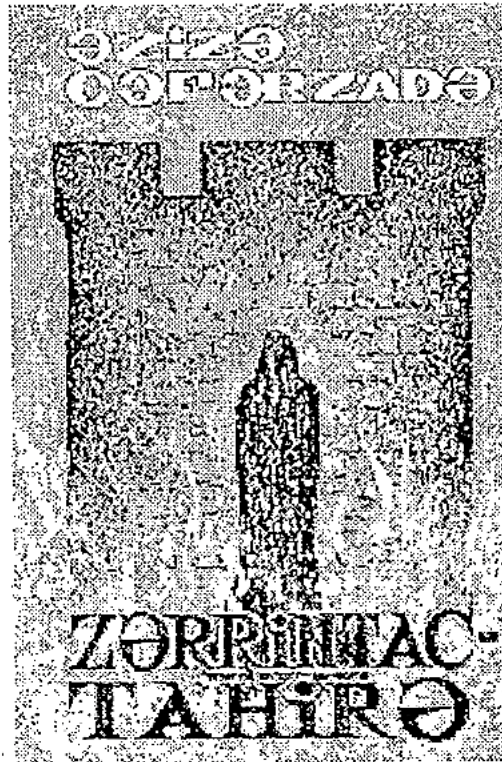
Јени китаб

АЛЫН, ОХУЈУН, ЗЭНКИНЛЭШИН

Танынмыш насиримиз, ады чәкиләнә көзләрдә мәнәббәт шә'ләнән Әзизә Чәфәрзадә бу ил өзүнүн 75 јашыны ики китабла гејд едиб. һәрмәтли охучулара биринчи, "Шур" нәшријаты тәрәфиндән чап едилмиш "Күлүстан"дан өнчә" китабы барәдә мә'лумат вермишдик: Азәрбајчанын шәрг зонасынын хүсусила, Ширван белкәсинин рус ордулары тәрәфиндән ермәниләрин бәләдчилији вә ермәни Мәдатјанын башчылығы илә ишғалындан данышырды. Тамамилә јени материаллар, архив сәнәдләри вә фолклор нүмунәләри, бир заманлар гадаған олунмуш шә'рләр кәстәрирди ки, Ширван һәм дә рус чарлығына көнүллү чән вермәмишдир, онун олдугча мә'рифәтли, әдаләтли ханы Мустафа хан һеч дә горхаг, сатгын дејилди.

Һазырда һәрмәтли охучулара тәгдим олунан јени китабында Әзизә Чәфәрзадә XIX јүзиллијин биринчи јарысында вә орталарында Иранда баш верән үсјанлардан бәһс едир. Роман "Зәрринтач - Таһирә" адланыр. Әсасән "лүтләр" гијамы, бәјүк залымлыгла мәғлуб едилән, ганлар дөнизиндә боғулан Зәнчән үсјаны вә онун башчыларындан данышылып. Әсәрин әсас гәһрәманларындан бири, бәлкә дә биринчиси азәри-түрк сојлу, Гәзвиндә јашајан гаты руһани аиләсиндә, заһири кији даһили аләми дә көзәл, зәнкин, чәсур бир сијасәт адамы, олдугча күчлү тәбә малик шаирә Таһирә Гүррәтүлејндир.

Таһирә ханым идејасы уғрунда евиндән, әриндән, ата-анасындан, үч

баласындан ајрылып үсјанчылара гошулмушду, һәгигәт ахтарыр, һакимләрдән, шаһлардан әдаләт, рәјјәтлә инсан рәфтары тәләб едән әфсанәви гәһрәманды. Ону тарихчиләр Франса хиласкары Жанна Д'Аркла мүгајисә едир. Ону Иранын милли гәһрәманы, гадын азад-

лығы, онун чадрадан азад олунмасы уғрунда мүбариз адландырырдылар. XIX јүзилликдә бәјүк әдибимиз М. Ф. Ахундов, Мирзә Казымбәј, рус С. Иванов, инкилис Едвард Браун вә башгалары Таһирә Гүррәтүлејни јүксәк гијмәтләндирир, онун икидлијини, истә'дадыны тә'рифләјир, ән көркәмли тарихи шәхсијәтләрлә јанашы тутурдулар. М. Ф. Ахундов ону "зәманәсинин әчибәси" адландырыр, тарихдә мәшһур Әлә Зикр-вһүсәаламла гијас едирди. Бабиләр онун илаһиләрини мүнәчат кими охујурдулар.

Әзизә Чәфәрзадә - мәшһур тарихи романлар мүәллифи өз өн'әнәсинә сәдиг галмыш, бу романда да дөврүн мүһүм сијаси, әдәби, дини һадисәларинә тохунмуш, милли адәт вә ән'әнәләри, образларын дил хүсусијәтләрини ајрыча бир һәвәслә охучуја чатдырмышдыр. Романда әјрәнилмәли чох шәј вар. һәрмәтли охучулара романы әлдә едиб охумағы мәсләһәт көрүрүк. Китабдакы шә'рләр Әзизә ханымын фолклордан, ағызлардан өлдә етдији шәкилдәдир. Редакторлары Төрлан Әһмәдов, Сәәдәт Исмиханова вә һејдәр Мәһәммәдәввәлидир. Рәссам Кәмалә Әләкбәрова китаба көзәл рәсмләр чәкмишдир. "Көјтүрк" нәшријаты китабы олдугча нәфис шәкилдә, һәм дә дөврүмүздә рекорд тиражла - он мин нүсхә чап етмишдир. Адыңын ачыгланмасыны истәмәјән спонсор, бу китабы түрк дили вә латын әлифбасы анлашылан өкләләрә јаймаг фикриндәдир.